

PREGOVOR SRPSKOM IZDANJU

Predviđanje radne uspešnosti je višestruko značajna aktivnost psihologa, pa je tako i jedan od ključnih kriterijuma uspešnosti u oblasti psihologije rada i organizacije. Testiranje je nasleđe i deo oreola psihologa i psihologije, bez obzira na to čime se konkretno bavimo u oblasti psihologije rada i organizacije. I utoliko nam je svima važnije da na raspolaganju imamo valjane instrumente, koji će nam biti prava pomoć u donošenju niza odluka kojima pomažemo pojedincima da uvek biraju najbolji karijerni put i organizacijama da biraju i podrže zaposlene na najbolji mogući način.

Priča o nastanku Bohumskog inventara zanimljivo je svedočanstvo o naporima i zalaganju kroz koje su autori testa Rudiger Hossip i Michael Paschen sa timom saradnika sa Univerziteta Rur iz Bohuma prošli u razvijanju jednog od najviše korišćenih inventara ličnosti u radnom kontekstu na nemačkom govornom području. Bohumski inventar ličnosti (BIP) daje opis ličnosti pomoću dimenzija koje su važne za uspeh u radnom okruženju. Nastao je kao spoj teorijski zasnovanog i kriterijumski zasnovanog pristupa. Primenom deduktivnog pristupa, prvo su izdvojene oblasti koje su relevantne za uspeh na poslu na osnovu istraživačke literature (uključujući i podatke o valjanosti postojećih inventara ličnosti), kao i mišljenja stručnjaka (praktičara i iz akademske sfere) u oblasti ljudskih potencijala (resursa) i onda su dalje iz njih izvedene stavke. Nekoliko verzija instrumenta prethodilo je drugom izdanju koje je uključeno u srpsku standardizaciju. Inicijalne analize rađene su na podacima prikupljenim na većem broju uzoraka (više uzoraka studenata u situaciji traženja posla, kao i na uzorku zaposlenih iz različitih organizacija). Na osnovu statističkih analiza, stavke su doterivane u sadržinskom i jezičkom pogledu, neke su izostavljene iz drugog izdanja, neke su prešle na druge dimenzije.

Specifičnom usmerenošću na radno okruženje Bohumski inventar predstavlja novinu u našoj sredini. BIP je alatka koja psiholozima omogućava kvalitetnu procenu za različite potrebe. Psiholozi BIP mogu da primenjuju u funkciji podrške širokom opsegu aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima, poput selekcije/raspoređivanja, razvoja potencijala i upravljanja talentima i upravljanja karijerom, u drugim procesima podrške ljudskim potencijalima i razvoja organizacije, ali i u oblasti individualnog savetodavnog rada (poput profesionalne orijentacije, aktivnog traženja posla, tranzicija u karijeri), kao jedini instrument, jedan od instrumenata ili deo centralizovane procene (u okviru tzv. *assessment/development centara*).

Zadovoljstvo mi je što sam deo velikog tima koji je posle višegodišnjeg rada pružio priliku našim psiholozima da koriste temeljno zasnovan, složen instrument, sa brojnim mogućnostima primene i izvlačenja nalaza uz pomoć materijala koji je prijatan za rad. Svi dugujemo veliku zahvalnost celokupnom timu, a pre svega kolegama – psiholozima prof. Ivani Kovačević, Ivani Jevtić, Marini Stojšavljević, Predragu Žuniću, Violeti Ilinčić, Kristini Randelović, Iliji Milovanoviću, Đorđu Cupaću, Fedoru Munižabi, Mirjani Sakić, Branku Mladenoviću, Mariji Rakić i Dragani Jocić, prof. Panti Kovačeviću, kao i recenzentima Instituta za psihologiju. Kompletan materijal je tako pripremljen da je maksimalno olakšano snalaženje i korišćenje instrumenta. Budući korisnici imaju priliku i da prođu fakultativnu edukaciju za korišćenje BIP. Pred korisnicima je složen instrument, pa je savet za kolege da, svakako, temeljno prouče Priručnik kako bi se dobro uputili u bogatstvo informacija koje mogu dobiti primenom Bohumskog inventara. Početnici će u njemu naći niz korisnih saveta, a iskusni praktičari osvežiće teorijska znanja i podsetiće se situacija u praksi u kojima su tragali za različitim odgovorima. Naravno, BIP je sam po sebi i inspiracija i izazov za sve kolege istraživačkog duha u cilju unapređivanja znanja u širokim okvirima paradigme naučnik-praktičar-humanista.

U Beogradu, novembra 2023.

Ivana B. Petrović